

Україні працюють морські «зернові» коридори, але зерно – це соціально важливий продукт для всього світу.

- збільшення Укрзалізницею тарифів на вантажні перевезення
- зниження світових цін на сталь та залізну руду.

Зважаючи на теперішні обставини, вітчизняна металургійна промисловість поступається своїми позиціями на традиційних світових експортних ринках. Однак, для металургійної галузі військова перемога України над росією є важливою передумовою подальшого розвитку. При чому металургія відіграватиме важливу роль і у відновленні національної економіки, зокрема забезпечуючи зростаючі потреби будівельної, машинобудівної промисловості, військово-промислового комплексу тощо. Тому галузі доведеться вибудовувати баланс між орієнтацією на зовнішній ринок, враховуючи основні світові тенденції розвитку металургійного виробництва та внутрішній ринок, враховуючи потреби повоєнного відновлення України, і, крім того, орієнтуватися на модернізацію галузі шляхом створення та впровадження у виробництво інноваційних, ресурсозберігаючих та екологічно чистих технологій.

Перелік використаних джерел:

1. Бабенко М. Не лише «Азовсталь». Скільки металургійних заводів втратила Україна під час війни? Фокус. 31 січня 2023 р. URL: <https://focus.ua/uk/economics/547509-netolko-azovstal-skolko-metallurgicheskich-zavodov-poteryala-ukraina-vo-vremya-voyny>.

2. Об'єднання підприємств «Укрметалургпром»: офіційний сайт URL: <https://www.ukrmetprom.org>.

Голько Юлія

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ

Міжнародні фінансові організації відіграють вагому роль в економічному та соціально-політичному житті світу. Особливо їхньої допомоги потребують ті країни, що страждають від економічних та фінансових криз, війн та інших негативних чинників. Не є виключенням і Україна.

Співпраця України з Міжнародним валютним фондом (МВФ) розпочалась у 1992 році, проявившись системною підтримкою для забезпечення сталого розвитку та ефективного реагування на виклики сьогодення, що виникають перед владою та народом України [1]. Підтримка МВФ дозволяє створювати передумови для проведення успішних реформ та забезпечувати макроекономічну стабільність. Особливо актуальним це стає у періоди економічних

потрясінь, що стались в Україні, зокрема, після анексії АР Крим та вторгнення на Донбас у 2014 р., пандемії COVID-19 у 2019–2020 рр. та повномасштабного вторгнення, що розпочалось у лютому 2022 р.

Співпраця між Україною та МВФ реалізується через низку програм та інших інструментів взаємодії, найпоширенішими з яких є [2; 3, с. 45–46]:

- програма Stand-By. Співпраця в межах цієї програми найчастіше використовуються щодо України. Зокрема, у 1995–1997 р. її було реалізовано для підтримки курсу гривні та фінансування дефіциту платіжного балансу, у 2018 р. та 2014 р. – для підтримки державного бюджету; у 2008 р. та 2018 р. – для підтримки золотовалютних резервів, а в 2020 р. на фоні пандемії – для підтримки макроекономічної і фінансової стабільності тощо;

- програма Extended Fund Facility (EFF) – є механізмом розширеного фінансування, що у 1998 р. та 2015 р. дозволив поповнити золотовалютні резерви НБУ;

- програма Rapid Financing Instrument (RFI) – є інструментом швидкого фінансування, що у 2022 р. дозволив профінансувати важливі видатки з бюджету України, а також підтримати її платіжний баланс;

- консультації (про реалізацію реформ, зниження дефіциту бюджету, подальшу макроекономічну допомогу та інше);

- технічна підтримка тощо.

За результатами 30-річної співпраці Україна отримала близько 37 млрд. дол. США фінансової допомоги у вигляді 13 різних програм [4], при чому у 2022 році близько 2,7 млрд дол. США у межах програми RFI.

Ставлення до діяльності МВФ та його впливу на економіку держави є неоднозначним. До факторів позитивного впливу науковці та практики відносять [3, с. 47]:

- збільшення фінансових потоків в країну, у т.ч. можливість підтримки та збільшення золотовалютних резервів НБУ за рахунок фінансування фонду, урегулювання платіжного балансу, підтримка державного бюджету та інше;

- можливість отримання термінової допомоги, як у випадку з допомогою від МВФ на покриття держвидатків, спричинених повномасштабним вторгненням;

- допомога у проведенні економічних, соціальних та фінансових реформ через консультації та інше.

Серед факторів негативного впливу МВФ на розвиток економіки України варто виокремити [3, с. 47; 5, с. 143–150]:

- збільшення зовнішнього боргу;

- складність виконання деяких умов програм, що реалізує МВФ;

- бюрократизм, що збільшує період узгодження програми для співпраці;

- непрозорість механізму використання фінансування;

- у випадку з Україною – неможливість повністю розраховувати на обіцяну суму, що у свою чергу, веде до проблем планування та прогнозування державної діяльності.

Отже, Україна та МВФ співпрацюють протягом тривалого періоду часу переважно щодо забезпечення макроекономічної стабільності (підтримки пла-

тіжного балансу, національної валюти, золотовалютних резервів НБУ або видатків державного бюджету) та проведення реформ. Оскільки війна росії в Україні суттєво сповільнила розвиток економіки держави, то для післявоєнного її відновлення необхідно вже розпочинати перемовини з МВФ про велику за обсягами програму на зразок EFF для фінансування економічного відновлення та підтримки структурних реформ, адже кредити від МВФ – це не стільки про гроші, скільки про довіру до економіки країни, тому співпраця з фондом є важливим сигналом для інших потенційних позичальників чи внутрішніх і міжнародних інвесторів, що дозволить залучити додаткові кошти для інвестицій в економіку України та розвиток нових технологій.

Перелік використаних джерел:

1. Співробітництво України з міжнародними фінансовими інституціями. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. 2021. URL: <https://mfa.gov.ua/mizhnarodni-vidnosini/spivrobotnictvo-ukrayini-z-mizhnarodnimi-finansovimi-instituciyami> (дата доступу: 26.02.2023).

2. Співпраця з міжнародними фінансовими організаціями. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/international/financial-institutions> (дата доступу: 26.02.2023).

3. Ситник Н. С. Співпраця України з Міжнародним валютним фондом / Н. С. Ситник, В. О. Іванків // Перша міжнародна науково-практична конференція «Наука: Розвиток та фактори її впливу» (26–28 грудня 2022 р., Амстердам, Нідерланди). 2022. № 138. С. 45–47.

4. Скільки грошей та за якими програмами Україна отримала від МВФ цього року. Аналітичний портал Слово і Діло. 2022. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2022/10/03/infografika/finansy/skilky-hroshej-ta-yakuyu-prohramatu-ukrayina-otrymala-myf-czoho-roku> (дата доступу: 26.02.2023).

5. Манцуров І. Оцінювання стану та перспектив співробітництва України з МВФ / І. Манцуров, Я. Храпунова, А. Барвінок, В. Омельченко // Журнал Європейської економіки. 2022. № 2 (81). Том 21. С. 135–155.

Гонак Ігор
м. Тернопіль

ХАРАКТЕРИСТИКА МІСЦЯ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ІНДЕКСІ ВПРОВАДЖЕННЯ КРИПТОВАЛЮТ

У 2020 році вперше був розрахований Global Crypto Adoption Index (Глобальний індекс впровадження криптовалют), який покликаний виявити, у якій країні більшість людей вкладає найбільшу частку своїх грошей у криптовалюту і, згідно даних індексу, такою країною у 2020 році виявилась Україна [1]. Проте, вже у 2021 році Україна опустилась на три позиції і зайняла четверте місце після В'єтнаму, Індії та Пакистану [2].